

ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ ТА ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ.

Підприємливість – у широкому значенні практична кмітливість або здатність активно діяти через власну ініціативність. У вузько-економічному значенні – здібність людини отримувати прибуток з найменшими витратами. Вважається, що приблизно кожна шоста людина, тобто близько 15%, є підприємливими. Таким чином, з одного боку, далеко не кожен може бути підприємцем, а з іншого – практично завжди і майже в будь-якому суспільстві є достатня кількість підприємливих людей.

Фінансова грамотність – багаж знань і навичок, які формують правильне ставлення до особистих грошей і дозволяють середньостатистичній людині приймати вигідні для себе рішення. Поняття застосовується як щодо окремого індивіда, так і для оцінки рівня розвитку суспільства. На міжнар. рівні вивченням фінансової грамотності займаються Всесвітній банк і Організація Економічного Співробітництва та Розвитку. В Україні це питання вивчають НБУ, Міністерство фінансів, а також громадські організації та ЗМІ.

Підприємливість як компетентність поділяється на цифрову, внутрішню організаційну та соціальну. Цифрове підприємництво – підприємництво з використанням нових цифрових технологій (особливо соціальних мереж, великих обсягів даних, рішень для мобільних пристроїв чи «хмар»). Внутрішню організаційну підприємливість – підприємництво всередині організації. Соціальне підприємництво – підприємництво, спрямоване на знаходження інноваційних рішень для невирішених соціальних проблем.

Підприємливість та фінансова грамотність потребує розуміння економічних та соціальних можливостей і викликів, з якими стикається роботодавець, організація чи суспільство. Необхідно знати етичні принципи й усвідомлення свої сильні та слабкі сторони. Розвивати підприємницькі навички, які засновані на креативності, що включає уяву, стратегічне мислення, вирішення проблем, а також критичний аналіз творчих процесів та інновацій. Важливою є здатність приймати фінансові рішення стосовно цінності та вартості, ефективно спілкуватися та вести переговори з іншими, справляється з невизначеністю, неоднозначністю та ризиком як невід’ємними частинами прийняття обґрунтованих рішень. Ставленнями, що характеризують підприємливість, є: почуття ініціативи, активності, сміливості та наполегливості у досягненні цілей. Це також бажання мотивувати інших і цінувати свої ідеї, співпереживати і піклуватися про людей та світ, а також приймати відповідальність за етичність дій протягом усього процесу.

У практиці освітнього процесу закладів загальної середньої освіти підприємливість та фінансова грамотність передбачає три основні компоненти, які реалізуються у відповідних прикладних навичках: I – *знаннявий* (у розумінні рекреаційного значення природних компонентів). II – *діяльнісний* (вміє отримати прибуток з використання власної земельної ділянки; визначає залежність напряду сільськогосподарської діяльності від типу ґрунтів; оцінює природно-ресурсний потенціал своєї місцевості для організації туристичної діяльності. III – *ціннісний* (аналізує природно-ресурсний потенціал у різних регіонах України; оцінює наслідки видобування корисних копалин та необхідності охорони надр, водних ресурсів та ін.; усвідомлює необхідність

Лит.: 1. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key

Competences for Lifelong Learning [Electronic resource]. — Available at: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>. 2. Бачігалупо М., Кампіліс П., П'юні І., Ван ден Бранде Г. EntreComp: Рамка підприємницької компетентності / Переклад О. Прокопчук. — К., 2016. 3. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи / Група упоряд. Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова та ін.; Заг. ред. М. Грищенко — К., 2016.

О. М. Топузов, Т. Г. Назаренко, В. С. Яценко, С. М. Плетенецька

Топузов О. М., Назаренко Т. Г., Яценко В. С., Плетенецька С. М. Підприємливість та фінансова грамотність Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень ; заст. гол. ред. : В. І. Луговий, О. М. Топузов ; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва ; редкол.: О. І. Ляшенко [та ін.]. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 761–762.